

VESZPRÉMI VÁRMEGYE

FÜGGETLEN POLITIKAI LAP.

Előfizetési ár:

Égész évre — 12 koron. Negyed évre — 3 korona.
Fél évre — 6 „ Egy év szám — 24 fillér.
Községi jegyzők, egész évi előfizetésnél kedvezményesen
10 koronáért kapják a lapot. Nyiltér petit sora 40 fillér.

Felelős szerkesztő:

Horváth Rezső dr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Virág Benedek-utca 2
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és Fodor Ferenc könyvkeres-
kedése, Szabadság-tér 3. szám. — Kéziratokat nem adunk vissza
Eljegyzők és bál meghívók közül díja 8 korona. Felülfizetések, adomá-
nyok, közértesítvények soronként 20 fillér. — Telefon 54.

A Balatonpart veszedelme a t. Házban.

Iklódy Szabó János dr. képviselő interpellációja.

A Balaton rendkívül magas vizálása s ennek folytán a parti villákat és telepeket fenyegető veszedelm a laikusok mellett a tudomány emberei közül is számosat szólaltatott már meg. Iklódy Szabó János dr., a nagyvázsónyi kerület képviselőjének interpellációja folytán pedig szerdán, december 15-én foglalkoztatta a t. Házat is.

A Sió- és a Balatonkérdés komoly tanulmányozója és alapos ismerője azzal a szakszerűséggel és alapos késztséggel tárgyalta a balatonparti veszedelmet, amely minden felszólalását jellemzi. Elénk figyelme kísérte szavait, a helyeslés sűrűn hangzott a t. Ház minden sorából s az interpelláció tartalmi és formai becsét bizonyára maga a földművelésügyi miniszter értékelte legjobban, mikor „az igen szép és érdekes” interpellációra azonnal és részletesen válaszolt.

A bennünket különösen közlő érdeklő interpellációt és Ghyllány báró földművelésügyi miniszter arra adott megnyugtató választ az alábbiakban szószertint közöljük.

Iklódy-Szabó János: T. ház! Abban a perspektívában, amelyet a háboru utáni időről várunk lelki szemeink elé, melyben szebbnek, gazdaságilag erősebbnek óhajtunk látni Magyarországot, kétségkívül jelentékeny szerepet kell adnunk a Balatonnak, a mi szépséges magyar tengerünknek, amelynek partjain már eddig is megnyilatkozott kultúra bizonyára még szebbé, még hatalmasabbá fog fejlődni és erős vonzóerőt fog gyakorolni az üdülni kívánó közönségre. A magyar földnek, a magyar hazának a háboru megpróbáltatásaiban megerősödött szeretete és a hűtlen olasz szövetséges árulása következtében előállott felháborodás olyan tényezőkké fog válni, amelyek kellő impulzust adnak majd arra, hogy a magyar közönség azon része, amely az üdülést a multban az olasz tengerparton kereste, azt a jövőben a klimatikus és egyéb viszonyokat illetőleg az olasz tengerparthoz leginkább hasonló Balaton partján, tehát a hazai földön keresse és találja meg. A fürdők felé gravitáló forgalomnak ezen várható új iránya közgazdaságilag is jelentőséggel bír. Ha a magyar közönség itthon marad és az üdülésre, szórakozásra szánt milliókat itthon költi el, ezzel megjavítja a magyar állam sajnos nagy mértékben passzív fizetési mérlegét.

Nem túlzás, hogy a Balatonban, amelyet szépségeiért, sokféle színben tündöklő hatalmas víztükréért, szőlőkoszorúta vulkanikus, csodás formájú hegylánolatáért szeretünk, balatonfüredi és hévízi gyógyvizeiért, erőt és rugékonyságot adó hullámfürdőjeiért pedig hálálkodón emlegetünk, igen jelentékeny vagyoni erőt is birtok és mely kellően kihasználva, gazdasági életünknek igen jelentékeny tényezőjévé válhatik. Arról is meg vagyok győződve, hogy helyes politikával, a meg-lévő eszközök helyes felhasználásával, most, amikor a magyar nemzet a háboru folyamán tanusított viselkedésével az egész világ tisztelétét, elismerését és bálmulatát vívta ki, amikor tehát divatba jöttünk s a külföld, elsősorban pedig a szövetséges népek hajlandóságot éreznek arra,

hogy közelebből megismerjenek bennünket; a Balaton arra is alkalmassá lehet, hogy partjain ne csak par excellence magyar, hanem valódi idegenforgalmat is teremtsünk.

Talán korai volna még ma, amikor a háboru vésszivatarja még a fejünk felett van, részletes megvitatásba bocsátkozni azon eszméknek, amelyek ezen mindnyájunk által óhajtott eredményt elérhetővé teszik. A feladat e tekintetben különben is elsősorban a társadalom és a magánosok. Ezek a tényezők már a multban is teljesítették kötelességeiket és meg vagyok győződve, hogy a háboru után várható kedvező gazdasági konjunkturák közepette hatványozott szorgalommal fogják feladataikat teljesíteni.

Interpellációm célja kizárólag az, hogy egy-részt a Balaton, másrészt a Sióval való kapcsolat révén ugyancsak fenyegetett Veszprém, Somogy és Tolna vármegyék sióparti közönsége érdekében megnyugtatót keressek a kormány részéről olyan elemi csapást illetőleg, amellyel szemben a nagy-közönség teljesen tehetetlenül áll és egyedül a t. kormánytól várja a létező bajoknak ha nem is azonnali megszüntetését, de legalább azoknak a lehetőség szerint való enyhítését. Ez a veszedelm, t. ház, a Balaton szakadatlanul magas vizálása, amely megdöntéssel fenyeget egy fejlődésképes kultúrát, (ugy van! halfelel.) egy kultúrát, amelyre könnyű szerrel építhetünk fel egy még szebbet, egy még nagyobb. De hogyan tehesük azt, ha maga az alap, hosszú évek szorgalmának és fáradozásának gyümölcse van ma az elpusztítás veszélyében?

És t. ház, egy igazságot kell itt leszögezmem, amelynek nem árt, ha a szemébe nézünk, mert sok tekintetben okulást jelent a jövőre nézve. A mi fejlődésünk általában sok rendszertelenséget, amerikaiasságot mutat; nélkülözi, hogy ugy mon-djam, a példa gyanánt gyakran felhozni szokott német alapossgót és rendszerességet. És ha látjuk, t. ház, azt a tervnélküliséget, azt a rendszertelenséget és az egységes vezetésnek azt a teljes hiányát, amely a Balaton-kultusz terén is megnyilatkozik, akkor szinte önkéntelenül előtérbe nyomul annak az igazságnak a felismerése, mennyire helyénvaló és mennyire üdvös Supics Dezső képviselőtársam által évek óta hangoztatott azon eszme, amely az összes balatonparti közsé-geket egy nagy közigazgatási egységbe, mondjuk, egy „Balaton vármegyébe” óhajja összefoglalni.

A néhány év óta működő Balaton Szövetség igen hasznos és értékes dolgokat produkál, de társadalmi jellegénél fogva az egységes közigaz-gatás hiányait nem pótolhatja. A szakkörök előtt régóta ismeretes volt az a körülmény, hogy a Balaton vízszintje nagy ingadozásokat mutat, hogyha hosszú száraz időszakok után, amelyek hatása alatt nagy és széles területek mentesültek a víztől, ismét. esős időszak következnek, amelyek hatása alatt az előbb száraz területek újból vízjárta helyekké válnak. Aki az ugynevezett szakkörök iránt bizonyos előítélettel viseltetik, az az egyszerű somogy megyei gazdához fordulhatott és megkér-dezhette volna tőle, mikép van az, hogy a Balaton déli parján fekvő községek gyakran több-kilo-méternyi távolságban is fekszenek magától a Ba-laton partjától? Természetes, hogy a tőle is csak hasonló választ nyerhetett volna. Amiből viszont nem következik, hogy a Balaton déli parján fekvő fürdőtelepeknek is ugyanolyan távolságra kellett volna épülniök, mert ki is kereste volna fel ez esetben azokat? De feltétlenül következik, hogy a Balaton veszprémi, somogyi, déli partjának csak villasorokkal való beépítése előtt meg kellett volna teremteni azokat a technikai eszközöket, amelyek-nek segítségével urai maradhattunk volna a Balaton

vízszintes szabályozásával és ezzel kiragadhattuk volna az elemek okozta ingadozások bizonytalan-ságából.

1879-ben volt a mult században a Balaton a legmagasabb. A Balaton vízszintje akkor a sió-foki mérce 0 pontja fölé 1 m. 95 cm. magasságra emelkedett. Ez azonban akkor nem jelentett na-gyobb veszélyt, miután a veszprém-somogyi déli part még beépítve nem volt; így csak egyes terü-letek gazdasági kihasználását nehezítette meg. Az ezidőben végzett műszaki tanulmányok azonban már akkor rámutattak, hogy a Balaton vízszintje a megállapított határok között csak az esetben tar-tható meg, ha a Sió csatorna másodpercenként 50 köbméter emésztési képességre kibővítették. A 90-es években történtek ugyan bizonyos vízszabályozó munkálatok, de azok még igen messze voltak a megkívánt 50 köbméter másodpercenkénti emészté-si képességtől. Közben nagy lendületet nyert a Balaton kultusza és a beállott száraz időszak hatása alatt az előbb vízjárta helyeken villaváro-sok épültek.

1903-ban a nagy szárazság okozta alacsony vizállás a fürdőzés szempontjából okozott nehéz-ségeket. Az orsz. vízipítési igazgatóság által ki-adott „Miért árad a Balaton” című broszura is megemlíti, hogy ezidőben általános volt a panas-z, hogy a Sió csatornán túlságosan sok vizet ereszt-tenek le a Balatonból. Az akkori földművelésügyi miniszter által ez évben Balatonfüredre összehívott értekezlet a különböző érdekek méltányos össze-egyeztetésére törekedett. A balatonmelléki gazdák az eddigi zsilipkezelési szabályzat fenntartását, mások, így a somogy megyei fürdőtelepesek, ma-gasabb víziraktározást sürgették. Az értekezleten jelen volt a Balaton kiváló ismerője, Lóczy Lajos is, aki már ebben az időben megjövendőlte, hogy a Balaton vizálása az 1879-től számított 30—35 év mulva ugyancsak nagy magasságra fog emel-kedni, és azok, akik ma az alacsony víz miatt panaszkodnak, tehát elsősorban a somogy megyei fürdőtelepesek, 30 év mulva majd a magas víz-állás miatt fognak sirni. Lóczy ezen jóslata teljes mértékben bevált.

A Balaton vizének színvonala ma a siófoki mérce 0 pontja fölé 1.45 m. magasságra emelke-dett és ezzel a Balaton déli partján fekvő fürdő-helyek túlnyomó része a víz alá jutott. A Sió-csatorna szabályozása és annak megfelelő mélyí-tése még nem fejeződött be, noha az 1898. évi XLIV. t.-cikk felhatalmazást adott a kormánynak a nagyszabású munkának befejezésére. Végre 1911-ben Serényi Béla akkori földművelésügyi miniszter, belátván a csatorna kiépítésének fontos-ságát, a kiépítés költségeit tárcája keretében biz-tosította és e munkálatokat az 1912. év folyamán tényleg meg is kezdte.

Tehát t. ház, több mint 30 év viszontagsá-gára és küzdelemre volt szükség, hogy a csatorna kiépítése, amely oly igazán eminens érdeke a Balatonvidéknek, végre megvalósuljon. Azt hiszem, hogy a Balaton jelenlegi magas vizálása által okozott bajok teljes mértékben indokolják a csa-torna kiépítésének a szükségességét még azok előtt is, akik a hajózás révén elérhető, bár sze-rintem ugyancsak teljes mértékben kilitásban lévő előnyökben nem látták az ellenértékét azon ki-adásoknak, amelyeket a csatorna kiépítése az államnak okoz.

Mint hogy a Sió csatorna kiépítése és annak megfelelő bővítése még befejezve nincs, termé-szetes, hogy az országos vízipítési igazgatóságnak az elemek elleni harcában nem állottak rendelkezése azok az eszközök, amelyekkel az összes érdekeket méltányosan ki tudná elégíteni. Az érdekek a lehető legellentétesebbek. A Balaton-

part a Balaton vízszíneének gyors leeresztését a Sió-vidék a leeresztés mérséklését óhajtja, hogy a Sió által érintett vidékek gazdasági művelése ne akadályoztassék.

Ezen érdekeltek egyezszoval kiegyenlíthetetlenek, aminek következménye az, hogy ugy a Balaton, mint a Sió-vidék egyformán az országos vízipolitikai igazgatóságot támadja.

Az igazságnak tartozom azzal, t. ház, hogy megállapítsam, hogy ezek a panaszok nem helyénvalók. Az igazgatóság, élén kiváló vezetőjével, Kvassay Jenő miniszteri tanácsos urral, a legnagyobb buzgósággal igyekszik a fennálló bajok enyhítésére. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.)

Az 1914. évi nagy balatoni vízállás miatt, a Sió-zsilipek összes táblái megnyitattak, az alsósiómenti érdekeltség ismételt panaszaira azonban a zsilipek az 1915. év tavaszán oly mértékben zártak el, hogy azokon a nyár folyamán csak annyit lehetett kieresztetni, amennyi a sióparti gazdaközönség gazdasági érdekeivel nincs ellentétben. A nagy téli vízeresztésnek azonban csak annyi eredménye volt, hogy a Balaton vízszíne a folyó év tavaszáig nem emelkedett. A bekövetkezett esős időszak és mérsékelt vízeresztés folytán azon a Balaton vízszíne jelentősen emelkedett, úgy hogy amint említettem, ez év októberében a siófoki mérce 0 pontja fölé 1.45 m. magasságra emelkedett, aminek folytán a zsilipek újból megnyitattak. Ennek viszont az lett a következménye, hogy ma nem csupán a Balaton vidéke, hanem a Sió mentén fekvő Veszprém, Somogy és Tolna megyék községei és magában Tolna megyében 15 község, névszerint: Orozsi, Némédi, Simontornya, Pálfa, Sárszentlőrinc, Nagydorog, Urd, Borjád, Kajdác, Kölesd, Gindicsalád, Medina, Harcz, Simontornya és Sióagárd érzik a magas balatoni vízállás káros következményeit.

A siómenti vidék és a Balatonpart részéről is hallható a panasz, hogy a Balaton magas vízállását a most folyó szabályozási munkálatok okozzák.

Ez a panasz a viszonyok téves ismeretében találja meg magyarázatát. Az 1914. és 1915. év telén, négy és fél hónap alatt, jóval több víz eresztetett le a Sió, mint az egész 1911. év folyamán. Erről az országos vízipolitikai igazgatóság által kiadott grafikonból, amely „Miért árad a Balaton?” című broszúrához van mellékelve, mindenki meggyőződhetik. Igaz viszont, hogy ezzel szemben a csapadék mennyisége az 1915. év folyamán 60 milliméterre volt tehető, az 1911. év 40 milliméterével szemben és e mellett a Balaton elpárolgása ugy a folyó, mint a múlt évben a minimumra redukálódott, a borús, esős nyár következtében, holott normális nyarak idején a Balaton vízszíne az elpárolgás következtében naponként 8–10 milliméterrel is alább száll.

Ha pedig a téli hónapokban a Balaton magas vízállása folytán leeresztési szükségessé vált vízmennyiség nem egyszerre zúdított volna le, hanem az egész évre elosztatot volna, ugy ez esetben a siómenti vidék gazdasági művelése ugy az elmuít, mint a folyó évben teljesen lehetetlenné vált volna.

A téli magas vízeresztésnek a szabályozási munkálatok gyorsabb befejezése szempontjából az a hátránya van, hogy miután a szabályozást végző vállalat álló kotrógépekkel dolgozik, a munkát a nagy vízeresztés idején szüneteltetni kénytelen. Minthogy a Sió szabályozási munkálatok mielőbbi befejezése főfontosságú érdek, másrészt a magas vízeresztést a most előadottaknál fogva mellőzni nem lehet, csak felvetem mint egy eszmét s arra kérem a t. földmívelésügyi miniszter urat, méltóztassék ezt mérlegelés tárgyává tenni: nem lehetne-e a szabályozást végző vállalatot oly értelmű megállapodást létesíteni, hogy a szabályozást a magas vízeresztés idején uszó kotrógépekkel végeztessék, hogy a szabályozás gyors befejezése ezután is biztosítottassék.

A már előadottaknál fogva, azt hiszem, kétségtelen, hogy az országos vízipolitikai igazgatóság különböző érdekek méltányos kiegyenlítésére törekedett. Védni próbálta a Balaton-kultuszt, anélkül, hogy ezáltal a Sió-vidék is lényegesen károsodjék. Hogy ez csak részben sikerült nekik és hogy ma ugy a Balatonpart, mint a Sió-vidék egyformán érzik a magas vízállások okozta káros következményeket, nem az ő hibája, az egyedüli ok az, hogy nem álltak rendelkezésére megfelelő eszközök, amelyekkel gátat tudott volna vetni az elemek pusztításának.

Az első legfontosabb tehát a siószabályozási munkálatok mielőbbi befejezése. Kétségtelen dolog, hogy a balatoni vízáradás nem hasonlítható össze egy folyóvíz pusztító árával, de azért, ha a balatoni vízáradás hosszabb ideig tart, igen lényeges károsodásokat okozhat, mert nem csupán a földterületek értékes part-ellátványai mennek tönkre, hanem azáltal, hogy a villák hosszabb ideig vízben állnak, azok falai átnedvesednek, úgy hogy az azokban való lakás egészségügyi szempontból válik veszélyessé. Addig is tehát, amíg a csatorna-szabályozási munkálatok befejezve nem lesznek, e veszélyekkel szemben pillanatnyilag is védekezni kell. É védekezés pedig szivattyutelepek útján történhetik. Ugy tudom, hogy Balatonföldvárnak és Szemesnek van is már ily szivattyutelepe. Mint-hogy azonban a jelenlegi háborus időszakban az emberi kézi erő előállítása, valamint a szükséges anyagnak, például benzinnel beszerzése nehézséggel jár, arra kérem a t. földmívelésügyi miniszter urat, méltóztassék az egyes földterületeket nemcsak ily szivattyutelepek létesítésével, hanem azok üzemben tartásával is, talán a balatoni kikötőfelügyelőség útján, támogatni.

A balatoni kikötőfelügyelőség rövid fenállása óta nagyon kevés költséggel igazán gyönyörű dolgokat produkált, működését az egész Balatonvidék a legnagyobb bizalommal nézi és meg vagyok győződve, hogy nagy megnyugvást okozna a Balatonvidéknek, ha e nehéz kérdésben is az ő kipróbált szakértelmét vehetnék igénybe.

Visszatérve már most a siószabályozási munkálatokra, ugy tudom, hogy ezidőszaktól csupán a Sió felső, Simontornyáig terjedő szakaszának szabályozási munkálatai vannak költségvetésileg biztosítva. Ezzel szemben arról vagyok értesülve, hogy a Sió Simontornyától lefelé mintegy 56 kilométer hosszúságú szakaszán töltésemelésre van szükség, hogy a víz akadálytalan lefolyása biztosítottassék. E töltésemelésnek nagy fontossága van a Simontornyánál a Sióba ömlő Kapos völgyének ármentesítése szempontjából is, minthogy a Kapos vízének gyors lefolyása szintén csak ez esetben lesz biztosítható.

A Sió-Sárvíz érdekeltiségek van ezenkívül egy más jogos kérelme is, amelyet bátor vagyok a t. miniszter ur figyelmébe ajánlani. A Sió-Sárvíz eredetileg sokkal mélyebb helyen ömlött be a Dunába. A gyakori vízáradások következtében azonban báró August kezdeményezésére az 50-es években Szegszárd felett új meder ásatot és ezzel az u. n. báta—szegszárdi öblözet ármentesített. Az egyesült Sió-Sárvíz ily körülmények közt magasabb helyen ömlik be a Dunába, minek az a következménye, hogy a Duna magasabb vízállása esetén magasabb vízzel is találkozik, a víz a csatornába benyomatik és a csatorna falain és talajon át szüremkedik és ennek folytán vadvizek keletkeznek. Természetes, hogy ma, mikor a Sió vízszíne a Balaton magas vízállása következtében még magasabb, e vadvizek is nagy mértékben elszaporodtak. E vadvizek elvezetésére a szakértők véleménye szerint Sióagárdon gőzszivattyutelep volna létesítendő. Arra kérem a t. miniszter urat, méltóztassék az ottani érdekeltiséget ezen gőzszivattyutelep létesítésére esetleg anyagilag is támogatni.

Jól tudom, hogy a t. földmívelésügyi miniszter ur figyelmét és munkaerjét a jelen háborus korszakban az ország egész közönségét egyformán érdeklő nagyfontosságú kérdések veszik legnagyobb mértékben igénybe és hogy ha ezek dacára ily részletkérdéssel jövök, ezt egyedül abból az okból teszem, hogy itt oly úgyról van szó, amely a dolog természeténél fogva gyors intézkedést igényel. Meg vagyok róla győződve, hogy a t. földmívelésügyi miniszter ur a maga részéről is átérzi az itt figyelembe jövő érdekek nagy fontosságát és ismert buzgóságával azon lesz, hogy a fennálló bajokkal szemben a lehető legjobb határain belül gyors és megfelelő védelmet nyújtson.

Bátor vagyok a következő interpellációt előterjeszteni (olvassa):

„Van-e tudomása a t. földmívelésügyi miniszter urnak, hogy a Balaton magas vízállása veszélyezteteti ugy a Balatonparton szép virágzásnak induló nyaralótelepeket, mint a Sió, Sárvíz, Kapos melletti érdekeltiséget?

Mit szándékozik a t. miniszter ur ez ellen sürgetően tenni? Nevezetesen hajlandó-e az egyes földterületeket a balatoni kikötőfelügyelőség útján szivattyutelepek létesítésével és azok üzemben tartásával (emberi munkaerő, anyag, pl. benzin) támogatni?

Továbbá, hajlandó-e a siószabályozási munkálatokat gyorsítani? (Tanulmány tárgyává tenni a szabályozási munkálatoknál, uszó kotrógépek esetleges alkalmazását.)

Miután ezidőszaktól tisztán a Siófoktól Simontornyáig terjedő szakasz mederszabályozási munkálatai vannak tervbe véve, hajlandó-e a munkálatokat Simontornyától lefelé egyidejűleg kiterjeszteni? (Töltésemelés Simontornyától lefelé, mintegy 56 kilométerre terjedő szakaszon.)

Végül hajlandó-e a t. miniszter ur a vadvizek elvezetésére Sióagárdon felállítandó gőzszivattyutelep létesítését anyagilag is támogatni? (Élénk helyeslés.)

Elnök: A földmívelésügyi miniszter ur kíván válaszolni...

B. Ghillány Imre földmívelésügyi miniszter: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Igen tisztelt barátom igen szép és érdekes interpellációjára legyen szabad egészen röviden a kívánt felvilágosítást megadnom. (Halljuk!)

Igen helyesen emelte ki t. barátom azt, hogy a látszat szerinti ellentétes érdekek akadályozzák elsősorban a Balaton helyes szabályozását. Amint méltóztatik tudni, a balatoni érdekeltiségek tulajdonképpen látszólag mások az érdekei, mint a Sió-érdekeltiségek. Ezek az ellentétek azonban nem olyanok, hogy bizonyos idő múltán fokozott tevékenységgel leküzdhetők ne volnának. A balatoni érdekeltiségre nézve igenis a magas vízállás határozottan hátrányos, mert a megfelelő körültekintés nélkül épültek ott igen értékes villatelepek. nem véve figyelembe azt, hogy az otthonos lakosság évszázadok óta a magas partokon építette községeit és batoritva az akkori alacsony vízállás által, közvetlenül a tó partján épített villáit.

Ma ez a helyzet tényleg fennáll, ezzel a helyzettel tehát számolni kell és ebben a tekintetben azt, ami lehető volt, a vízipolitikai igazgatóság meg is tette, felszólította az érdekelt villatulajdonosokat, hogy védelmi közhányásokhoz szükséges töltőanyagot díjtalanul fogja a vízipolitikai igazgatóság kikotorai, ami a munkálatok költségeinek legalább 40–50%-át képezi.

Arról megnyugtatom a t. interpelláló képviselő urat és a t. házat is, hogy a kikötők ottani felügyelősége a legnagyobb készséggel áll és fog állani mindenkor az érdekelt rendelkezésére és ép ugy fog iparkodni biztosítani a vízszivattyúk benzinszükségletét, mint a megfelelő szakszerű tanácsokkal szolgálni.

A másik érdekeltiség, az u. n. Sió-érdekeltiség, ez az eredetileg szűkreszabott levezetési csatorna útján abba a helyzetbe jött, hogy ha a Sió-csatornába teljes befogadóképességében bocsátatik le nagy mennyiségben a Balaton vize, ez rá nézve azt jelentené, hogy a 4000 holdnyi prima szántóföldön minden mezőgazdasági munka lehetetlenné válnék. Kellott tehát olyan megoldást keresni, amely a két érdekelt lehetőleg kiegyenlítése és a csatorna vízenek leeresztéséről szóló szabályzat az érdekeltiségek hozzájárulásával megállapította azt a módot, hogy a téli időszakokban, amikor a mezőgazdasági művelés szünetel, nagyobb mennyiségben eresztessék le a Balaton vize, mint a nyári gazdasági időszakban, amikor természetesen csak annyi víz eresztendő le, hogy az ottani gazdasági művelés lehetetlenné ne váljék.

Elismerem azonban, hogy a mai állapotok tarthatatlanok és hogy azokon sürgetően segíteni kell, még pedig elsősorban olyanképpen, hogy a Sió-csatorna olyan mélyre kotortassék ki, még pedig mentől előbb, hogy ép ugy szolgálatot tehesen a balatoni érdekeltiségeknek, mint a Sió-érdekeltiségeknek. Erre nézve megnyugtathatom a t. képviselőházat, és a t. interpelláló képviselő urat, hogy amennyiben a háborus idők megengedik, a lehető legnagyobb igyekezettel azon lesz a vízipolitikai igazgatóság, hogy a Sió-csatorna munkálatait a lehető legrövidebb időn belül befejezhesse. (Helyeslés.)

Itt azonban csak egy félreértésre vagyok bátor figyelemztetni a t. interpelláló képviselő urat. Maguk a kotrási munkálatok a víz leeresztését nem akadályozzák.

A kotrási munkálatok semmiféle összefüggésben nincsenek azzal, hogy a Balatonról több vizet nem lehet lebocsátani, de a siófoki gazdasági érdekeltiségeknek az érdeke tiltja ugyanis azt, hogy nagyobb mennyiségű eresztessenek le a nyári időszak alatt. Kilátásba helyezhetem azonban azt is, hogy tanulmány tárgyává fogom tenni azt, hogy uszó kotrókkal nem lehetne-e a bajokon részben segíteni. En ugy vagyok azon-

ban informálva, hogy ez lassítaná a munkálato-
kat, úgy hogy inkább oda kellene törekedni, hogy
a mostani két kórtól helyett négyet kellene alkalm-
mazni a csatorna szabályozásánál, hogy így em-
berileg lehető rövid időn belül ez a kérdés meg-
oldást nyerjen. (Helyeslés.)

A harmadik érdekeltséget illetően főképpen
igazat adok a t. interpelláló képviselő úrnak, hogy
ez kapcsolatos a Sió-érdekeltség kérdésével és a
balatoni kérdéssel, mert ha ott a töltések nem
emeljük fel, ez egyenértékű volna azzal, hogy
azokat a bajokat, amelyek a Sió-érdekeltségre
nézve fennállanak, átplántáljuk a Simonytornya
alatti érdekeltségre. Én máris elhatároztam, hogy
mivel ezek a munkálatok terve véve nem voltak,
hogy tervbe véssenek, úgy hogy egyidejűleg fog-
nak folttatni a Sió-csatorna létesítésével és egy-
idejűleg be is fognak fejeztetni.

Ami pedig a szivattyutelep kérdését illeti,
bátor vagyok megjegyezni, hogy foglalkozni fog-
ok a kérdéssel, azonban hangsúlyozom, hogy a
helyezkedés levezetése elsősorban az illető társulat
feladata. Én megfelelő erkölcsi és talán valami
csékély anyagi támogatást is helyezhetek kilá-
tásba, de attól az elvtől nem térhetek el, hogy a
helyezkedés levezetése nem állami feladat, hanem az
eddiggi gyakorlatnak megfelelőleg az érdekeltség
saját feladata.

Ezekben voltam bátor a kívánt felvilágosi-
tásokat megadni és kérem a t. házat, méltóztassék
válaszomat tudomásul venni. (Helyeslés.)

Elnök: Az interpelláló képviselő ur kíván
szólni.

Iktódy-Szabó János: A mélyen t. földmive-
lésügyi miniszter ur választást köszönnettel veszem.
Meg vagyok győződve róla, hogy az egész bala-
toni vidék és a tolnamegyei érdekeltség is nagy
megnyugvással fog értesülni arról, hogy a t. föld-
művelésügyi miniszter ur nagy szeretettel karolja fel
ezeket a fontos érdekeket.

Elnök: Kérem a t. házat, méltóztat-e a
földművelésügyi miniszter úrnak Iktódy-Szabó János
képviselet ur interpellációjára adott választást tudomá-
súl venni, igen vagy nem? (Igen!) Tudomásul
vétetik.

Gondoskodjunk a hadiárva elhelyezéséről.

Vármegyei közgyűlés.

Veszprémvármegye törvényhatósági bizottsága
december 13-án rendes közgyűlést tartott **Hunkár**
Dénés főispán elnökelete alatt. A bizottsági-tagok
szép számmal jelentek meg. A vármegye ország-
gyűlési képviselői — dr. Antal Géza, aki a képviselő-
házban mint előadó volt lefoglalva és dr. Övári
Ferenc, aki gyászra miatt nem jelenhetett meg —
kivételével jelen voltak a közgyűlésen. Két inter-
pelláció is hangzott el. Mindegyiket **Holitscher**
Károly országgyűlési képviselő intézte a vármegye
alispánjához. Az interpellációkat nagy figyelemmel
hallgatta a közgyűlés és dr. Véghely Kálmán alispán
mindegyikre megnyugtató választ adott.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Hunkár Dénés főispán megnyitotta az ülést,
üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat és be-
jelent, hogy Ő Felsége a király attól a szándéktól
vezetve, hogy az osztrák és magyar monarchia
közös intézményeinek használatára, a közgyű-
vósoknak megfelelő cimerről gondoskodjék, to-
vábbá, hogy a hadsereg zászlaja és a hadtenger-
észet lobogója közjogilag megfelelő jelképe legyen
aznak a kapcsolatnak, amely a *pragmatica sanctio*
alapján az osztrák és magyar monarchia két állama
között fennáll, a címer és zászló kérdést, mely
kérdés hosszú éveken keresztül újra és ismét fog-
lalkoztatta Magyarországot és Ausztria vezérő pol-
itikusait, egyetlen elszánt tollvonással, nevezetesen
a közös külügyminiszterhez, a magyar miniszter-
elnökhöz intézett rendeletével s egyidejűleg ki-
bocsátott hadi- és hajóparancsával folyó évi
október hó 11-én minden magyar ember igaz
öröme és megelégedésére rendezte s indítvá-
nyozza, hogy a vármegye közönsége ez alkalomból
Ő Felsége a Királyhoz intezzen hódolatteljes kö-
szönő feliratot s azt a miniszterelnök utján a leg-
magasabb trón zsámolyához juttassa el; továbbá
miután mindenki előtt tudott dolog, hogy ezen
kérdésnek közmegelegedése történt megoldásánál
a magyar kormány vezetőjének, gróf Tisza Ist-
vánnak elévülhetlen érdemei vannak, amennyiben

a címer és zászlókérdésnek ily közmegelegedése
történt megoldása sok tekintetben neki is köszön-
hető, a vármegye törvényhatósági bizottsága gróf
Tisza István miniszterelnököt jelen üléséből üd-
vözölje.

A vármegye törvényhatósági bizottsága a vár-
megye főispánjának bejelentését egyhangú lelkesedé-
ssel és örömteli megnyugvással veszi tudomásul
s a főispán indítványából kifolyólag jelen köz-
gyűléséből Ő Felsége a királyhoz hódolatteljes kö-
szönő feliratot intéz s gróf Tisza István minisz-
terelnököt üdvözli.

Elnök főispán előterjeszti, hogy Ő Felsége
a király a m. kir. belügyminiszterhez intézett leg-
felsőbb kéziratában az összes vármegyei-, városi-
és községi tisztviselőknek, a hadviselés ügyével
kapcsolatos közigazgatási működésük terén teljesí-
tett rendkívüli és eredményes szolgálataikért kö-
szönetét és legteljesebb megelégedését fejezte ki,
s hogy a m. kir. belügyminiszter őt bízta meg
azzal, hogy ezen legfelsőbb helyről jött köszönet
és legteljesebb megelégedés kifejezését a vármegye
törvényhatósági bizottságának színe előtt a vár-
megyei-, városi- és községi tisztviselőknek adja
tudomására.

Midőn a vármegye főispánja ezen megbíza-
tásának örömmel tesz eleget, egyidejűleg a had-
viselés által sokoldalú és nehéz feladat kör elé
állított vármegyei-, városi- és községi tisztviselők-
nek hagyományos hűséggel hazafias lelkesedéssel
és a kötelesség teljesítésének rendes határain túlmenő
megfeszített eredményes tevékenységéért, kifeje-
zést adva annak, miszerint meg van győződve ar-
ról, hogy ez a jövőben is így lesz, a törvényha-
tósági bizottság színe előtt a maga részéről is kö-
szönetet mond.

A vármegye főispánja szomorú kötelességé-
nek tesz eleget, midőn bejelenti, hogy Martonfal-
vay Pál, Barcza Béla és Kovács Gábor megyebi-
zottsági tagok, kik a vármegye érdekeit minden-
kor a legnagyobb ügybuzgalommal és teljes ön-
zelleltséggel szolgálták, a köznapokban elhunytak
és indítványozza, hogy a vármegye törvényhatósági
bizottsága érdekében gazdag elhunyt tagjainak
emlékét jegyzőkönyvében örökítse meg s erről el-
hunytak családjait jegyzőkönyvi kivonatként érte-
sítse.

A vármegye törvényhatósági bizottsága Mar-
tonfalvay Pál, Barcza Béla és Kovács Gábor el-
hunyt megyebizottsági tagok érdemeit és emlékét
jegyzőkönyvében megörökíti és erről nevezettek
családjait jegyzőkönyvi kivonatként értesíti.

Hunkár Dénés főispán kinevezte a közgyű-
lésben dr. Kenessey Zoltán zirci közig. gyakor-
nokt tb. szolgabíróvá.

Napirend előtt Holitscher Károly, a zirci ke-
rület országgyűlési képviselője interpellációt inté-
zett a vármegye alispánjához először azért, hogy
a vármegyében folyamatban lévő kukoricavásárlás
mind a Haditermény r. t. javára történik-e, s má-
sodszor, hogy mi igaz abból, hogy a Győr vár-
megye a zirci és pápai járásokból közmunkaerő
kirendelését kérte fakészleteknek fuvarozására nézve.
Dr. Véghely Kálmán alispán válaszában kijelen-
tette, hogy a kukoricavásárlás a Haditermény r. t.
javára történik, a győri megkeresésre pedig meg-
küldötte a vármegye érdekeinek megfelelő választ.

Következett a tárgysorozat:

Az alispáni jelentést, amely kinyomtatva is
megjelent, a közgyűlés helyesléssel vette tudomásul.
A közigazgatási bizottságba az eddigi tago-
kat újra megválasztották, az elhalt Belák István
helyébe pedig Koller Sándor udv. tan. nyug. alis-
pánt választották meg. Az igazoló választmány tag-
jaul is megválasztották a régieket. Új tag lett
Kauzli Dezső veszprémi kanonok.

Arad város és Esztergom vármegye törvény-
hatóságainak átiratait mint ezidőszert tárgya-
lant tudomásul vették.

A vármegye közgyűlésében a tiszt-
főgyész helyettesítésével dr. Kőszeghy József tb.
ügyész biztált meg. A hadikölcsönjegyzésekre vo-
natkozó bejelentést és a községek jegyzéseiről
szóló közgyűlési határozatokat tudomásul vették
illetve jóváhagyták. Dr. **Rutschek Pál** várpalotai
községi orvost nyugdíjazták érdemei elismerése
mellett.

Az alispáni előterjesztést a kárpáti falvak-
szécre megindított gyűjtésről, amely szerint eddig
800 korona gyűlt össze, örömmel vették tudomá-
súl és egyúttal elhatározták, hogy a gyűjtést
tovább folytatják.

Miskolc sz. kir. városnak a hadi rokkantak,
elesettek és elhaltak családjainak eltartása tár-
gyában intézett feliratát pártolják és a kir. kormá-
nyhoz hasonló szellemben fölírják; ugyancsak
felirat küldését határozták el a vármegyei alkalm-
mazottak részére engedélyezett beszerzési előleg
visszatérítése tárgyában. A p. ü. számvétség, a
pápai és devecseri főszolgabírói hivatalnál, vala-
mint Pápa város polgármesteri hivatalánál táv-
beszélő állomás felállítását elhatározták. Letárgyal-
ták a tárgysorozat többi pontjait, s Veszprém
város egy szerződésének jóváhagyása kivételével
valamennyit az állandó választmány javaslata
értelmében.

Adakozzunk a vak katonáknak!

A katonakórházak karácsonya.

Már csak pár nap és az a kitaró hangya-
szorgalom, mellyel ápolónőinknél a karácsonyi ün-
nepély előkészítésénél találkoztunk, e hó 23-án
csúszórtkőn, mikor a veszprémi kórházakban fel-
állított karácsonyfák gyertyái kigyúlnak és a kará-
csonty fogják ünnepelni, meggyőződött mindenkit,
hogy mily szép munkára képes az erős akarat, a
végtelen szorgalom, a fáradtságot nem ismerő ki-
tartás és főképpen a minden szépért, minden jóért,
minden nemesért lelkesegő női szíve.

A katonakórházak és a városi kórház önkén-
tes ápolónőiből alakult bizottság a múlt héten
ülést tartott, melyen dr. Zuber György kórházpa-
rancsnok nagymértű elfoglaltsága miatt Csapó
Kálmán elnököt, ki meglette jelentéseit az ed-
digi munkákról, mely alkalommal a bizottság a
következő határozatokat hozta:

A karácsonyi ünnepélyt a veszprémi kórház-
zakban folyó hó 23-án tartják és pedig délután
fél öt órakor a kereskedelmi iskolában lévő kato-
nakórházban, utána a városi kórházban és azután
a személnáriában lévő katonakórházban, hol a
lábbadozó osztály katonái is részt vesznek. Az ün-
nepély műsorát a bizottság a napokban állítja
össze, a városi előkelőségei közül kér fel egye-
ségeket az ünnepi beszéd megtartására. A Dalárda is
megigérte az ünnepélyeken való közreműködést.
Tekintettel arra, hogy a műsorban esetleges vál-
tozások állhatnak be, ami ily nagyszabású ünnep-
ségnél igen gyakori, a pontos műsort a bizott-
ság csak az ünnepség előtti napon állítja össze és így
ezt a részletes műsort még nem közölhetjük.
A bizottság elhatározta, hogy az ünnepély után
kiadja a betegeknek a beszerzett ajándékokat. A
kórházakban egész nap folyik a lázas munka, ké-
szül a sok-sok szaloncukor, sütemény, a dobozok
telve már a hasznos emléktárgyakkal, az utolsó
nap kerül beléjük az ételmi cikk, sütemény, alma,
dió, cukor stb., rájuk a nemzeti szalag és fenyő-
galy. Tizenhat hölgy vállalta a dobozokba szük-
séges 12 ezer cigarettát töltését. A karácsonyfákat
a zirci apátság adja, azoknak villamoslámpákkal
való felszerelését a villamos telep, feldíszítését az
önkéntes ápolónők végzik. Csapó Kálmán je-
lenti azután, hogy a mozgókép előadás tiszta jó-
vedelme 573 K 41 f. volt. A bizottság az előadást
rendezett 7. honvéd tábori ágyus ezrednek, vala-
mint a 7. honvéd tábori tarack osztálynak köszö-
netét fejezi ki. Bemutatja a Budapesten beszere-
zett ajándéktárgyakat, melyek a bizottság tetszé-
sét minden tekintetben megnyerték.

Az ápolónők a múlt héten kinn voltak Ber-
hidán, hol a sütemények készítéséhez szükséges
dolgokat kapták. A többi községben is szorgalmasan
folyik a gyűjtés és így a katonák nem fog-
nak szükségét szenvedni kalácsneműekben sem.

Az adakozásból nagyon szépen kivette részét
a veszprémi főpapság is. Alig múlt el hét, mikor
az eredményről beszámoltunk, hogy főpapjaink ne-
vével, nagyobb összegekkel kapcsolatban ne talál-
koztunk volna.

A lefolyt hét eredményéről a következőkben
számolhatunk be: Az eddig rendelkezésre álló ösz-
szeg 3008 K 54 f.

Pénzbeli adományt adtak: Báró Hornig Ká-
róly biboros püspök Ő Eminenciája 500 K. Vesz-
prém város 300 K. Angol kisasszonyok Sancta
Mária Egyesülete az intézetben tartott bazar jöve-
deléből 200 K. Lakat János földbirtokos Berhida
50 K. Szűcs Ödön ny. kir. járásbíró 8 K. Vesz-
prémi Takarékpénztár 50 K. Városlődi óvónő 2
K. Feller-Adolf Tapolca 2 K. Békefi Remig zirci
apát 40 koronát küldött, mint koszorúmegváltást
Kovács Gábor halála alkalmából.

Természetbeni adományokat adtak: Báró Hornig Károly bíboros püspök Ó Eminenciája 4 juhot és 200 liter bort, a veszprémi székeskáptalan a síófoki pincéből 500 liter fejtett bort, Szemes Gyula huszárhadnagy közbenjárására Schmidt Viktor és fiai piskotagyárosok Wien 25 kg teasüteményt. Berhidán adományoztak: Bezerédi Ivánné, Flink József, Csitáriék, Horváth, Szűcs Ödön. Karácsony Géza, Hegedűs, Sebők peremartoni intéző lisztet, almát, diót, mandolát. Az Angol kisaszszonyok Sancta Mária Egyesülete egy doboz süteményt. továbbá a betegek megajándékozása céljára 36 inget, ugyanannyi alsónadrágot és 72 zsebkendőt.

A bizottság elhatározta, hogy a tartalék kórház hajmáskéri fiókjában is rendez karácsonyi ünnepélyt és az ott ápolás alatt álló 100 beteget szintén megajándékozza.

Multkori felhívásunk alapján Veszprémből és környékéről rengeteg élelmi cikk gyűlt egybe, az adományozók nevét legközelebb közzétesszük.

A kosárkaüzlet redőnyeit e hó 15-én húzták le utoljára, aznap minden tárgyat eladtak ápolónőknek. Az eredmény itt is fényes volt. A kosárkaüzletben a múlt héten adományoztak: Gróf Festetics Pál 100 koronát, Rosos kanonok 50 K, Kránitz Kálmán 20 K, Hamburgné 15 K, Fekete Gyula, Hitelszövetkezet 10—10 K, Margalittné 5 K, Demjén Mariska 4—4 K, Jánosi József, özv, Selmeirné 3—3 K, Schönfeld Sári, Ligeti nővérek, Patzl Jenőné, Vörös Jolán 2—2 K, Nagy Imréné, N. N. Táncos Károlyné, Banai Ferencné 1—1 K.

Tárgyakat adtak: Dr. Ovári Ferenc és neje, Hoss József, Fodor Ferenc, Bakos Kálmán, Schlesinger Emma, Reviczky Irmin, Mészáros Istvánné, Gössné, Schamschula Rezsőné, Schönfeld Józsi és Sárika, Grünstein Bella, Mihályfi János.

Csütörtökön délután állják körül katonáink, kikért mindezek történnék, a karácsonyfákat, melyek a talapatól kezdve az alattuk levő legszebb ajándékok, adományokból szereztek be. És ha a jószívű adakozók közül többen jelen lesznek az ünnepélyeken, látni fogják azt az örömet, mit a sebesülteknek szereztek, újból csak az juthat mindenki eszébe, hogy az életben a legszebb dolog: embertársainkkal mindig csak jót tenni és rajtuk segíteni.

Lapunk legutóbbi számába sajtóhiba csuszott be, amennyiben dr. Zuber György kórházparancsnok és neje, Csapó Kálmánné, dr. Ovári Ferenc országgyűlési képviselő, Veszprémi Takarékpénztár nem 10—10, hanem 50—50 koronát és a kosárkaüzletben egy kanonok nem 10, hanem 50 koronát adományozott.

H I R E K.

— **Kitüntetés.** Öfelsége a király szarvaskendi és ovári *Sibrik* Sándor 7. honvéd huszárezredbeli századosnak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a hadidiszitményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta.

— **Adomány.** Csizsárik János dr. veszprémi kanonok 300 koronát adott át *Hunkár* Dénesné főispánné kezébe, aki ebből 100 koronát a katonák karácsonyfájára, 100 koronát a Vörös Kereszt Egylet veszprémi fiókjának, 100 koronát pedig Veszprém város polgármesterének a hadbavonultak hátrahagyott családtagjai részére folyó gyűjtés céljára küldött.

— **Gyászrovat.** Nagyalásonyi *Barcza* Béla ügyvéd, a somlyószőlősi evangélikus egyház-község főügyelője hatvanhét éves korában december 10-én Budapesten meghalt. Holttestét Deveserbe szállították és ott temették el tegnap délután.

Hanauer Zoltán szombaton ötven éves korában Pápán elhunyt. Vasárnap délután temették el nagy részvét mellett.

— **Veszprémi gazdák gyűlése.** A veszprémi megyei Gazdasági Egyesület december hó 10-én tartotta igazgató-választmányi ülését *Hunkár* Dénes elnöke alatt. A választmányi ülést rendes évi közgyűlés követte. Ugy a választmány, valamint a közgyűlés egyhangulag elfogadta az egyesület jövő évi költség előirányzatának és munkaprogramjának tervezetét. Foglalkozott a gazdasági cselédkérdés egységes rendezésével. Magáévá tette a Nógrádvármegyei Gazdasági Egyesület indítványát és akcióját, a cukorprémium

érdekét. Előadó ismertette mindazon miniszteri leiratokat, a melyek háborúra vonatkozó gazdasági intézkedéseket tartalmaznak.

— **A veszprémi honvédtüzérek dicsérete.** Erős támadást intéztek az oroszok október 18-án az osztrák-magyar csapatok ellen, amely ezek közismert vitézséggel vertek vissza. A bátor védők közül a 20-ik honvédtálgazvezred és a 7. tábori ágyúszrednek *Takács* Géza parancsnoksága alatt álló 1-ső és *Vörös* János parancsnoksága alatt álló 4-ik ütege viselkedett páratlan hősiességgel és kiváló sikerrel. Nem volt mindennapi az eset, de nem volt az az elismerés sem. Ebből az alkalomból a következő *hadserégarancsot* bocsájtották ki: A ...ik hadtest vitéz csapatai ma az oroszoknak erős támadásait a legnagyobb kitartással visszavetették. A 20. h. gy. e. támogatva a 7. honv. táb. ágyúszred 1-ső és 4-ik ütege által, az ellenséget kéztusában legyőzte. Egy második, sűrű tömegekben vezetett orosz támadás az ellenség súlyos veszteségei mellett összeomlott. Az oroszok foglyokban 3 tisztet és 500-nál több embert vesztek, 2 géppuskájuk kezünkbe került. Ez alkalommal a ...ik hadtest csapatainak, de különösen a 20. gy. e. és a 7. honv. tábori ágyúszred 1-ső és 4-ik ütegeinek legteljesebb elismerésem a legszívélyesebb szerencsekívánataimait fejezem ki. E derék csapatok teljesítményét felsőbb helyen jelenteni fogom. ... A hadsereg főparancsnokság elismerése a következő: „A 20. honv. gy. e. és a 7. honv. tábori ágyúszred 1-ső és 4-ik ütegeinek ... mellett ...-án lefolyt ütközetekben tanúsított bátor magatartásáért teljes elismerésem és köszönetem fejezem ki”.

— **A rokkant katonák kertvárosa** és a 31. honvéd gyalogezred özevegyi és árvái javára a Vörös Kereszt hadigyjűjtő-irodája 1916. január 1-én, szombaton, a veszprémi Nemzeti Színházban a veszprémi m. kir. honvéddállomás parancsnokság védnöksége alatt Modern Szinpad kabarét rendez. A műsorszámokat, valamint a díszlet, szcenárium és kosztümterveket a célra való tekintettel a budapesti „Modern Szinpad” kabaréja engedte át szíveségből. „A Kabala”, Békeffi László tréfája. „Vajjon mit csinálnak?” Emőd Tamás szinpadjátéka. Zenéjét szerezte: Szirmai Albert. Szcenáriumát készítette: Bárdos Artur. A díszletet Rippl Rónai József tervei után készítették. Az orosz dalokat a foglyotáborban Reményi Béla gyűjtötte. „A kávéház”, drámai vázlat. „A zsir”, Gábor Andor jelenete. „Lyon Lea”, Karinthy Frigyes tréfája. Közreműködnek: Csöndes Terus, Farkas Irén, Harsky Ida, Horváth Erzi, *Miskovits* Ilus, Somogyi Mariska, Füleki Gyula, Manzer Gyula, Szabó Sándor, Szombath László. A zongora kíséretet Fráter Gábor volt szíves elvállalni. Rendező: Rainer Mihály. Kezdeté esti 7/29 órakor. Rendes színházi helyárok. Jegyek válthatók Fodor Ferenc könyvkereskedésében. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirtalig nyugtáztatnak.

— **A gyermekszanatórium karácsonya.** A háboru szerencsétlen beteg árvái részére épült Balatonszabadin egy 200 ágyas gyermekszanatórium. Az intézet belső modern higiénikus berendezése érdekében fordul most gróf *Zichy* János kormányzó elnök oly kérelemmel a társadalomhoz, hogy szegény és gazdag egyaránt nyissa meg szívét, amikor saját gyermekének karácsonyfáját díszíti és gondoskodik anyai, apai szívének boldogságára, saját kisdédének örömről, gondoljon némi adománnyal azoknak árván és betegen maradt kisdédéről, akik életüket áldozták a Haza és mindannyiunk megvédéséért és akiknek megmentését tűzte feladatául a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület. Nagyobb alapítványok közvetlenül gróf *Zichy* János kormányzó elnökhöz (Budapest, VIII. Vas-utca 10.) intézhetők, míg adományokat elfogad a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület (Budapest, VIII. Stáhl-utca 15.) ahol gyűjtőívek is rendelkezésre állanak. Adományokat lapunk is elfogad.

— **Kérelem a rokkant katonák érdekében.** A győri kereskedelmi és iparkamara felkéri a kerületében lévő mindama kereskedelmi cégek, melyek üzletük körében a háboru által rokkantságba jutott katonáknak állandó alkalmaztatást tudnak biztosítani, hogy erre irányuló szándékukat a kamaránál bejelenteni szíveskedjenek. A bejelentés alapján a kamara a további utbaigazítást meg fogja adni.

— **Tüzéreink művészestélye.** A m. kir. 7. honvéd tábori ágyúszred pótütegének tisztikara folyó évi december hó 11-én, külsősegeiben is fényes, művészi szempontból is igen magas színvonalú estélyi rendezett az ezred rokkantjai, özevegyei és árvái javára a veszprémi Nemzeti Színházban.

A rendezésben is annyi figyelmet, előkelő izlést és fáradhatlan lelkesedést tanúsító tisztikar a fővárosi művészek egész sorát nyerte meg az estélyre, akik mellett a helyi szereplők is kivették jogos részüket a stkerből.

A közönség szeretettel és lelkesedéssel karolta fel a harctéren is annyi dicsőséget szerzett tüzéreink nemes törekvését és teljesen megtöltötte az ünnepi díszbe öltözött színházat.

A műsor első száma *Róna* Tibor gondolkajátka volt aki *Kármán* László hadapródjelölt művészi zongorakisérete mellett *Tschaikowszky* Chanson trisztjét adta elő mély érzéssel és *Popper* Gavotte-ját nagy technikai készséggel és könnyedséggel. Ugyancsak *Kármán* László kísérte zongorán *Kiss* Menyhértnek, az ifjabb költő nemzedék egyik leghetesegebb tagjának szavaltát.

Magyar tűz, magyar erő zengett szavaiban, hangjában egyaránt, mely átjárta a hallgatók lelkét is. Ezután *Danskovsky* Adalsenda operaezenéső adta elő *Mulder* Staccato polkáját lágy, ezüstös csengésű hangján, majd *Tarnay* Haidé-ját a csendes tragédiák megalító resignatíójával és *Offenbach*: Hoffmann meséiből a Baba-dalt jellegzetes színezéssel. Utána *Somló* Emma a Nemzeti Színház művésznője szavalta el *Kiss-Tarnay* melodramáját a Rabasszonyt nagy megjelenítő és lélekrajzoló tehetséggel, majd Harsányi monológiát szellemes ötlethezettel. *Tollagi* Adolnak, a Népszínház volt művészeének éneke zárta be a műsor első részét, aki a Wacht am Rhein-t énekelte erőteljes, meleg baritonján.

A szünet után *Sárosi* Rudolf, a m. kir. Opera ösztöndíjas művésze énekelte el Eleázár nagy áriáját *Halevy* operából, a Zsidónéből és a Bajazs nagy áriáját *Leoncavallo* operájából. A művész indispositivál küzdött, de hangjának melegsége, lágyága és nagy előadóképessége így is őszinte sikert aratott. *Makai* Margitnak, a Vigzínház művésznőjének természetes bájjal és megnyerő kedvességgel előadott két monologja után *Tarnay* Alajos ült ismét a zongorához, melyen eddig az előadó művészeket kísérte és *Kiss* József *Szerendok*, *Szávay* Gyula *Úzenet*, az olasz harctéren hősi halált halt *Szepessy* László *Alkony* és *Heltai* Jenő *Gyöngyvírág* c. verseire írt dalait énekelte el az ő sajátos, eredeti, meglepően egyszerű, de annál bensőségesebb modorában, amellyel az egész ország dalkedvelő közönségét hódolójává tette Csupa kedély, szeretetreméltó egyénisége, a hangulatok legfinomabb árnyalait is kifejezésre juttató művésze urává is lett a szíveknek és újabb látogatásának már az igérete is nagy örömet keltett. *Balla* Miklósnak a *Törvény előtt* és legifj. *Szász* Károlynak a *Tári fia története* c. verseit olvasta fel *Tarnay* Frigyes, a Vigzínház művésze. Szavai nyomán életet nyert e versek minden szereplője és szinte drámai erővel hatottak. Majd egy-két tréfát adott elő kitűnő megjájtásra való alakítással. A műsort *Tollagi* Adolft zárta be jól sikerült tréfás dalokkal: Végül az egész közönséggel együtt a Himnusz énekelte el.

Az egyes számokat *Merkler* Károly honvédtüzérhadnagy jelentette be, a szünet alatt pedig a nagy népszerűsége jutott katoná cigányprimás, *Peplita* játszott zenekarával.

A két művészestély, amelyet két háziezredünk rendezte, mint a nemes érzésű magyar harcosok lelkiületének jellemző megnyilatkozása, emberseletről szívüknek tanubizonysága, megérdemli, hogy mélyen belevésődjenek emlékeztünkbe. Az őket létrehozó szellemre, mint fajunk egyik legszebb tulajdonságára, mindig büszkéek lehetünk.

— **A vitéségi érmeik illetménye.** (Rend. 11. ü. o., 39164. sz. 1914. XI. 12.) A hadügyminisztériumhoz az utóbbi időben számos kérvény érkezik a vitéségi érmeik illetményének a hadifogság tartamára a hozzátartozóknak s elhalálozás után az örökösnek való folyósítása iránt. Az illetményi szabályzat 1. része 41. §-ának 3. pontja értelmében a vitéségi érmeik illetménye a tulajdonos halálával megszűnik s hadifogság tartama alatt nem tartható arra igény. Az illetmény az érem tulajdonosának személyi járandósága, miért is ki van zárva a más személy részére való kifizetés. Az érmeik illetményének előre, hosszabb időre való kifizetése, amit szintén több ízben

kértek, a határozmányok értelmében nem engedélyezhető. Az elhalt érentulajdonos fel nem vett illetményei hagyatékába felveendő. Ezek a követelések tehát az illeték és hagyatékot tárgyaló hatóságnál bejelentendők és semmi esetre sem fizethetők ki az esetleges kérelmezőknek e hatóság meghagyása nélkül.

— **A tengeri zár alá vétele.** Az 1915. évi tengeri termés zár alá vételéről szóló 3511—1915. M. E. számú kormányrendelet 3. §-a alapján kiadott 89900—1915. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet végrehajtása tárgyában közzéteszem a következőket. 1. Mindenki köteles az 1915. évi december hó 20-ik napján birtokában (örizetében) levő összes tengeri készletet 1915. évi december hó 26-ig a rendőrkapitányi hivatalnál a megbízott tisztviselőnél mindennap reggel 8—12 óráig szóval vagy írásban bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy a tengeri az ő termése-e vagy sem, továbbá tekintet nélkül arra, hogy a készlet közszükségleti célokra igénybe vétetett-e (rekviráltatott) vagy sem. Ez a bejelentési kötelezettség nemcsak a magánégyének, hanem a jogi személyeket, az ipari és kereskedelmi vállalatokat, köztestületeket, közhatóságokat és intézeteket stb. is terheli. A katonai igazgatásnak és a Haditermék Részvénytársaságnak birtokában levő készletek nem esnek bejelentési kötelezettség alá. Ez a kivétel a Haditermék bizományosaira nem vonatkozik. 2. Azokat a készleteket, amelyek 1915. évi december hó 20-ik napján tengelyen, gépkocsin, vasuton vagy hajón fuvarozás alatt állanak, a címzett köteles a rendeltetési helyre érkezésük után haladéktalanul bejelenteni. 3. Tulajdonos a már bejelentett készlettel nem rendelkezhetik, hanem köteles a rendes gazda gondosságával ügyelni arra, hogy igénybe vett készletének minősége az átvételig meg ne romoljék és emberi élelmezésre alkalmas állapotban megmaradjon. Ha a bejelentett készletben bármily okból változás áll be, a tulajdonos köteles ezen beállott változást minden hó végén a rendőrkapitányságnál bejelenteni. 4. A közigazgatási hatóságnak jogában áll az 1914. évi L. t.-c. 2. §-a értelmében a bejelentett adatok helyességének megállapítása céljából a bejelentésre kötelezettek készleteit és rakományait megvizsgálni. A készletek a pénzügyőri közegek által is nyomoztatni fognak. 5. Mindazok, akik a tengeri készleteket a fentebb megjelölt határidőig be nem jelentik, azt elrejtik, az ellenőrzést megghiúsítják vagy jelen rendelkezés ellen bármilyen módon vétenek, azok az 1914. évi L. t.-c. értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntettni. Arra a készletre nézve, amelynek tekintetében a kihágást elkövetették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkövetésnek van helye. Veszprém, 1915. december 13. Dr. Török Gyula rendőrkapitány.

— **Karácsonyi csomagforgalom.** A tábori csomagforgalom a karácsonyi időszakban előre láthatólag nagy arányokat fog ölteni és a polgári csomagforgalom szokásos emelkedésére is kell számítani, úgy hogy a posta mai korlátozott teljesítőképessége és a kedvezőtlen közlekedési viszonyok folytán könnyen olyan torlódások állhatnak be, amelyek a karácsonyi csomagforgalomnak idejében való lebonyolítását lényegesen hátráltatni alkalmasak. Mivelhogy pedig a harctéren küzdő véreink mellett elvárhatják, hogy a nekik szánt csomagokat kellő időben megkapják, figyelembevettem a t. közönséget, hogy a polgári csomagok szétküldését, különösen pedig a romlandó élelmiszer tartalmakkal a karácsonyi időszakban aminek leggyakrabban a régi szokásokon kívül egyéb indító oka amúgy sincsen, a legszükségesebb mérve korlátozzák és ezzel a karácsonyi tábori csomagforgalom akadálytalan lebonyolítását a maguk részéről is mozdítsák elő. Veszprém, 1915. december hó 14-én. — Wildenauer Kálmán sk. postatávirda felügyelő.

— **A kőpa rekvirálása.** A hivatalos lap holnapja száma közli a földmívelésügyi miniszter rendeletét, mely szerint a korpakészleteket december 26-ig kell bejelenteni a közszükséglet biztosítása céljából.

— **A Vasárnapi Ujság** legutóbbi száma pompás képeket közöl leginkább a szerbiai harcterről, de érdekes fölvételek vannak a többi harcterekről is. Szép harctéri rajzok is vannak a számban is: Gyöngyössi Elemér rajzai. Egy sorozat angol toborzó plakátokat mutat be, Roskovic Ignác arckép és nekrológ bucsúztatja

el. Szépirodalmi közlemények: Lackó Géza és Kuprin regénye, cikk a háborús fényűzésről. Szólósi János cikke. Egyéb közlemények: a litkos tanácsokká lett államtitkárok képei s a rendes heti rovatok: a háború napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **A városi hentesbolt árait** a tanács ujjában ismét leszállította: hájat 6 K 40 fill., szalonnát 6 K 1. rendű disznóhúst 4 K 40 fill., másodrendű 4 K 20 fillérért árusít december 19-ike óta.

— **A Pesti Hírlap ajándék-könyve.** Most, hogy a háború miatt a papír ára is emelkedett, a munkaadó pedig egyrészt megfogott, másrészt jelentősen megrágtat, elismerésre méltó áldozatkészséget kell látnunk abban, hogy a Pesti Hírlap kiadói a jövő 1916-ik évre is karácsonyi ajándékként adják a lap előfizetőinek a Pesti Hírlap Naptárát. Ez a nagy képes naptár az idén is hoz a naptári tudnivalókon és minden órára szóló jegyzeteken kívül válogatott szépirodalmi közleményeket, tulnyomó részben azonban ismeretterjesztő cikkeket, szöveg közé nyomott ábrákkal; ismerteti továbbá egy esztendő háborús eseményeit, a harctereket és változó frontokat bemutató pontos térképekkel, aztán kivonatolt tisztí című, fővárosi tárgymutatót, és vásárjegyzéket is közöl, sok egyéb hasznos tudnivalóval. A háborús év kiválóbb szereplőit, államférfiakat és hadvezéreket, a tenger és levegő hőseit mélynyomású képekben mutatja be, az év eseményeit ábrázoló sok más képpel együtt. A Pesti Hírlap egyébként a háborús viszonyok dacára a legelterjedtebb és legbővebb tartalomú újság maradt napilapjaink között. A hadi események színesen megírt kommentárjait napról-napra pontos térképekkel kíséri. De versenyen felül áll a Pesti Hírlap abban is, hogy minden harctéren van külön tudósítója. Múltán legkedveltebb és legelterjedtebb napilapja tehát ma az országnak. Minden előfizető, aki legalább negyedév óta járja a Pesti Hírlapot, de az is, aki negyedévi előfizetési díjat egyszerre küld be, a karácsonyi előtti héten, ajándékként kapja a Pesti Hírlap 1916-ik évi nagy képes naptárát. A Pesti Hírlap előfizetési ára egy óra 2 K 80 fill., negyedévre (dec.-febr.) 8 kor. A Pesti Hírlap és a Divat-Szalón együtt negyedévre 10 K 50 fill., A Pesti Hírlap és Érdekes Újság c. nagy képes hetilap együtt negyedévre 11 K 50 fill. A Pesti Hírlap és a Képes Újság együtt negyedévre 10 K 50 fill. A nevezett négy lap együtt negyedévre 16 K 50 fill. A Pesti Hírlap előfizetési ára az Érdekes Újság Háborús Albumával egy óra (egy sorozat) 4 K 80 fill., negyedévre (három sorozat) 14 korona. Az előfizetési összegeket legcélszerűbb postautalványon küldeni meg a Pesti Hírlap kiadóhivatalának (Budapest V. ker., Vilmos császár-ut 78.).

— **Abelvárosban négy szobás lakás kiadó.**

— **A szombathelyi m. kir. bábaképző-intézetben** az 1915/16 tanév nyári (magyar-német) tanfolyamára a beírások 1916. február 1—3-ig tartanak. A felvételhez szükséges: 1) 20—40 közötti életkort igazoló születési anyakönyvi kivonat, 2) férjezettnekél házassági anyakönyvi kivonat, 3) erkölcsi (községi) és 4) orvosi bizonyítvány; végül jártasság az írásban és olvasásban. A tanfolyamban 5 tanuló, ki magát arra kötelezi, hogy 5 éven át oly megnevezendő községben folytat szülészeti gyakorlatot, hol okleveles bába nincsen, 180—180 koronára államsegélyben részesülhet. A kik ezt elnyerni óhajtják, az idézett okmányokon kívül szegénységi bizonyítvánnyal és az említett kötelezvényvel ellátott, a vallás és közoktatásügyi nagyméltósága m. kir. ministeriumhoz intézett bélyegmentes folyamodványukat legkésőbb 1915. december 26-ig a szombathelyi m. kir. bábaképző-intézet igazgató-tanárához küldjék be. A tanulók korlátozott számmal havi 20 koronáért az intézetben lakást és ellátást kapnak. Dr. Reismann Adolf igazgató tanár.

— **Karácsonyi és újévi ajándékok** bevásárlásánál felhívjuk olvasóink figyelmét **Fodor Ferenc** könyv- és papírkereskedésére, hol óriási választékban kaphatók diszlelvpapírok, imakönyvek, emlékkönyvek, képeskönyvek, írompákák, tintatartó készletek, festékdobozok stb., melyek a legalkalmasabb ajándék tárgyakul szolgálnak.

— **A gabona és liszt kiviteli tilalma.** A hivatalos lapban megjelent a magyar királyi miniszteriumnak rendelete a pénzügyőröknek a buza, rozs, kétszeres, árpa, zab és tengeri, valamint az ezen gabonafélékből előállított liszt és dara, továbbá a bab, borsó és lenese, végül, a repcemag-, lenmag- és kendermagkészleteknek és az ezekre vonatkozó bejelentéseknek ellenőrzésével és mindezen készletek kivitelének megakadályozásával leendő megbízatása tárgyában. A rendelet alapján a pénzügyőröknek teljesítik az elrejtett készletek felkutatását és megakadályozzák a felsorolt cikkeknek az ország határán át leendő kivitelét. Ugyanez a hivatalos lapszám közli a rendeletet, hogy mindenki köteles december 20. napján birtokában levő összes tengerikészletét december 26-áig bejelenteni.

— **A női arcnak üdőségét és varázsát** fokozni csak a Földes-Féle Margit-crém, Margitszappan és Margit-puder van hivatva. Ezen készítmények a kozmetika remekei, azért vannak úgy elterjedve.

— **Hadiszolgáltatásra kirendelés.** A honvédelmi miniszter rendeletet intézett az alispánhoz, hogy személyes hadiszolgáltatások teljesítésére csakis oly egyének jelöltessenek és állítassanak ki fuvaros, málhásállatvezető, hajcsár, kalauz stb. gyanánt, akik sem katonai szolgálat, sem népfelkeltési kötelezettség alatt nem állanak, illetőleg akik a népfelkeltési bemutató szemlén fegyveres szolgálatra alkalmatlannaknak osztályoztattak. Amennyiben a személyes szolgálatra kijelölt egyének oly okmányok birtokában vannak, — amelyek körülményeiket igazolják, — utasítandók arra, hogy ezeket az okmányokat magukkal kell vinniük s felhívásra elő kell mutatniuk. Oly egyének részére pedig, akik ily okmányokkal nem rendelkeznek, vagy pedig azokat kellő időben nem képesek beszerezni, a tartózkodási hely előjárósága köteles oly igazolványt kiállítani, amelyben a fenti körülmények igazoltnak. Ily igazolványokat a községi előjáróságnak abban az esetben is ki kell állítani, ha a személyes szolgáltatás teljesítése katonai részről kivételesen közvetlenül követeltetik.

— **Ezerféle karácsonyi és újévi levelezőlapok** óriási választékban kaphatók Fodor Ferenc könyvkereskedésében.

— **Katonai posztók, szövetek, könyvek, férfiruhák és takarók készleteinek bejelentése.** A győri kereskedelmi és iparkamara a m. kir. kormány 4324915 sz. rendelete értelmében felhívja a kerületében levő személyeket cégeket, egyleteket és önkormányzati testületeket, melyek katonai posztók, szövetek, könyvek, férfiruhák és takarók előállításával iparszerűen foglalkoznak, ily cikkeket iparszerűen felfelhasználnak, feldolgoznak, vagy őriztetben tartanak, hogy a f. évi december hó 31-én birtokukban vagy őrizetükben levő készleteket legkésőbb 1916. évi január hó 5-ig a kamaránál bejelenteni el ne mulasszák. A bejelentéshez szükséges hivatalos bejelentő lapok a kamaránál kaphatók. Bejelentés alól mentesek a 100 illetve 300 méternél kisebb egyminőségű szövetek, a ruhagarnitúráknál 50-nél kevesebb egyfajta s a takarókból 100, illetve 200 darabból álló készlet.

— **Családi ház a belvárosban eladó.**

— **Orosz hadifoglyot lőtt vaddisznó helyett.** Folyó évi szeptember hó 1-jére virradóra a szűcsi határban Lipka Árpád Esterházy uradalmi erdőszé a csőti fogolytáborból megszökött Makarow Sergei orosz hadifoglyot, aki a kukoricás földjében bujkált, vaddisznóknak tartva agyonlőtte. A kir. ügyész gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt emelt vádat Lipka Árpád ellen. A kir. törvényszék december hó 7-én megtartott tárgyalás alapján Lipka Árpádot a vád alól felmentette, mert a szerencsétlenséget, mely éjjel egy teljesen járatlan helyen történt, az áldozatul esett orosz fogolynak rendkívüli időben és helyen való menekülése, tehát a legmesszebb menő előrelátás határát is túllépő mozzanat idézte elő. Az ítélet jogerős.

— **Akinek szép kocsí vagy hintó kell,** főleg, hogy a fővárosba vigye vagy külföldi gyárosoknak, adja pénzét, mert **Varjas Lajos** bognár- és kocsigyártó-mesternek Veszprém-ben, a Hoszzy-utca (nagy hid mellett) saját házában levő villanyerőre berendezett telepen olcsó áron kaphat igen szép gazdasági kocsikat, könnyű homokfutókat, vagy elegáns kiviteli hintókat. A telepen — amely a legújabb gépekkel van felszerelve — gyorsan és kifogástalanul készítenek min-

den a bognár és kocsigyártó szakmába vágó dolgozókat a tulajdonosok raktárában szolid áron lehet vásárolni mindent, az egyszerű kocsikeréktől a legfényesebb urti hintóig. Emellett javításokat jutányos áron eszközöl. A törekvő magyar iparos vállalatát olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Újévre névjegyeket** legszebben, leggyorsabban, legolcsóbban készít Fodor Ferenc könyvnyomdája Veszprém.

— **Virilisták névjegyzéke.** 116. Máday Aurél h. bérlő Ugod 1312.06 K. 117. Spitzer Jakab bérlő Nagyacsád 1297.71 K. 118. Dr. Grósz Lajos orvos Pápa 1263.20 K. orv. tud. okl. 119. Kluge Károly iparos Pápa 1248.93 K. 120. Kocsuba Emil gyógyszerész Veszprém 1247.60 K. gyógyszer. okl. 121. Zaitz Gusztáv földbirtokos Pákozdi 129.98 K. gazd. okl. 122. Fischer Gyula szeszereskedő Pápa 1229.76 K. 123. Töpler Károly földbirtokos Károlyháza-pta 1208.10 K. 124. Kovács Antal bérlő Csót 1204.85 K. 125. Dr. Rothauser Izidor járás-orvos Gyöngyös 1200.84 K. 126. Gyurátz Ferenc ág. ev. püspök Pápa 1200.46 K. 127. Nagy Vilmos háztulajdonos Pápa 1197.53 K. 128. Böhm Samu szertulajdonos Pápa 1190.40 K. ker. és iparkam. t. 129. Hamburger Sándor rőfőskereskedő Veszprém 1185.62 K. 130. Kondor Emil bérlő Nagygyimót 1162.80 K. 131. Dr. Karsa István ny. jogakad. tan., ügyvéd Veszprém 1162.66 K. tud. okl. 132. Zárczky Viktor plebános Fokszabadi 1162.40 K. mint lelkész. 133. Nay Jakab kereskedő Veszprém 1149.61 K. 134. Gaszner József földbirtokos Nagyesztergár 1148.35 K. 135. Dr. Óvári Ferenc országgyűl. képvis. Veszprém 1147. — K. ügyv. okl. 136. Löwi Béla vas-kereskedő Veszprém 1146.98 K. 137. Iklódi Szabó János országgyűl. képvis. Budapest 1137.60 K. tud. okl. 138. Molnár Miklós földbirtokos Kungös 1135.48 K. gazd. okl. 139. Barthodeiszky Emil földbirtokos Kúlsóvár 1113.72 K. bírói okl. 140. Haász Miksa mészáros Pápa 1094.40 K. 141. Jékely Albert földbirtokos Bársenyos 1086.44 K. 142. Dr. Kende Ádám ügyvéd Pápa 1063.20 K. ügyv. okl. 143. Purgly László h. bérlő Papkeszi 1053.55 K. 144. Hanauer Zoltán kereskedő Pápa 1049.50 K. 145. Bartos Károly bérlő Vasvár 1040.60 K. 146. Dr. Kőszeghy József ügyvéd Veszprém 1037.80 K. ügyv. okl. 147. Angeli Márton földbirtokos Veszprém 1027.89 K. 148. Lichter Izidor földbirtokos Berhida 1024.07 K. 149. Filipi Fülöp h. bérlő Antalháza 1017.72 K. 150. Bendekovics Adolf esp. plebános Enying 1008.08 K. mint lelkész. 151. Dr. Cseresnyés József igazg. főorvos Veszprém 1004.70 K. orv. tud. okl. 152. Dr. Domonkos Géza orvos Pápa 1001.22 K. 153. Lakath János földbirtokos Berhida 972.93 K. 154. Mikovinyi Ödön ny. tablabíró Pápa 967.18 K. bírói okl. 155. Fa Mihály építő-mester Pápa 959.28 K. 156. Füst József földbirtokos Szikszabadja 956.97 K. 157. Böröczky Lajos szállodás Pápa 941.20 K. 158. Szélessy Mihály vendéglős Hajmáskér 938.10 K. 159. Szalóky Géza földbirtokos Nemesszalók 935.26 K. 160. Jákói Pongrácz vendéglős Veszprém 926.60 K. 161. Kálmán István könyvkereskedő Veszprém 922.24 K. mint lapszerk. 162. Dr. Wallner Emil orvos Veszprém 921.60 K. orv. tud. okl. 163. Freud Imre gabonakereskedő Siófok 912.12 K. 164. Lorsi Sándor földbérlő Szilasbáls 906.15 K. 165. Dr. Scheiber Jenő ügyvéd Pápa 887.70 K. 166. Schlakker Károly plebános Mezőkomárom 884.32 K. mint lelkész. 167. Szalóky Tamás földbirtokos Nemesszalók 883. — K. 168. Dr. Altstädter Izidor Budapest 881.60 K. 169. Csizmadia Lajos theol. akad. igazg. Pápa 877.60 K. mint lelkész. 170. Németh István ref. püspök Komárom 875.74 K. 171. Tauszig Manó kereskedő Veszprém 872.20 K. 172. Dr. Spitzer József ügyvéd Veszprém 866.76 K. ügyv. okl. 173. Csomay Kálmán építész Veszprém 864.13 K. 174. Várady Gyula fürdő-igazgató Siófok 858.20 K. 175. Dr. Adorján Gyula ügyvéd Pápa 842.40 K. ügyv. okl. 176. Stein Vilmos mészáros Pápa 838.90 K. 177. Kozina Győző nagytulajdonos Pápa 838.30 K. 178. Havas (Hamburger) Ernő h. bérlő Pápa 836.10 K. gazd. okl. 179. Reiner Ignác bérlő Kúlsóvár 835.60 K. 180. Balogh Mihály gyógyszerész Devecser 833.16 K. gyógyszer. okl. 181. Ifj. Eisler Mór kereskedő Pápa 831.95 K. 182. Schmidt Károly bérlő Középszikász 828.30 K. 183. Imrő Sándor birtokos M.-szentgyörgy 826.37 K. 184. Lengyel Sándor zálogos Veszprém 825.08 K. 185. Barcza Béla ügyvéd Devecser 821.08 K. ügyv. okl. 186. Kovács Pál pu. titkár Szilasbáls 820.08 K. 187. Siroky Ferenc jószág-igazgató Réde 810.60 K. gazd. oklevél.

— **Keresek** 2 szoba konyhát mellék- helyiségekkel azonnalra lehetőleg a főter közelében bővebbet Fodor Ferenc könyvkereskedésében.

— **Adjunk látszóveket katonáinknak.** Jó távcső egész csapatokat megmenthet a meglepetés veszedelmétől és az ellenség kikémlésére is a legbiztosabb segítő eszköz. Küldjük el látszóveinket hős katonáink számára a Hadsegélyző Hivatal címére (Budapest, IV. Váci utca 38 szám.)

Könyveket, papírárakat, írószereket Fodor Ferenc könyv- és papírkereskedésében vásároljunk.

Küldjük adományainkat a vak katonák részére.

Hivatalos jelentés.

Budapest, dec. 17.

Orosz hadszíntér:

Nincs különösebb esemény.

Olasz hadszíntér:

Olaszok a tengerpart menti harcra eddig nem ujtották fel ama nagy támadásaikat, amelyek aránylag rövid szünet után november 11-én indultak meg. Újra a hónap végéig tartottak és még december első hetében is makacsul folytak tovább egyes pontokon. Ezen harcokat ennél fogva a „negyedik iszónói csata” neve alatt foglalhatjuk össze. Az ellenség erőfeszítései ezáltal még inkább mint korábbi csatában Görz meghódítására irányultak, ennek megfelelően végül csupán a híd ellen mintegy 7 olasz gyaloghadosztály állott harcban, azonban a nagy hadsereg rohamai éppúgy megfűszkeltek csapataink bevált ellenálló erején, mint a szomszédos szakaszokon véghezvitt összes támadások. Csapataink szilárdan megtartották birtokukban a görzi hídot, a doberdói fensikot és általában az összes hadállásaikat. Város szétrombolása lakosságot súlyosan érintette, de katonai helyzetre ellenség tehetetlen dühének a megnyilatkozása semmiféle befolyást nem gyakorolt. Olasz hadsereg a tengerpart menti negyedik harcban biztos megállapítás szerint halottakban és sebesültekben 70.000 embert veszített. Tegnap az iszónói harcra eddig a Monte San Michele északi lejtője ellen megkezdett támadást, a tiroli harcra eddig egy alpin zászlóaljnak a Col de Lana ellen intézett támadását utasítottuk vissza.

Délkeleti hadszíntér:

Celebitől délkeletre montenegróiakat elűztük utolsó darab boszniai földről, amelyet még megszállva tartottak. Csapataink ezen a szakaszon is elérték Tara szakadékjáig. Bjelopolje fegnap délután óta birtokukban van, a cs. és kir. csapatok átkaroló támadással heves harcok után foglalták el a várost és estig 700 főnyi foglyot szállítottak be. Ipektől nyugatra a visszavonuló ellenséget üldöztük. Montenegróiak visszavonulásuk után mindenütt felgyújtották a mohamedán községeket.

Höfer.

Nagy főhadiszállás jelentése.

Berlin, dec. 17.

Nyugati hadszíntér:

Armentierestől délkeletre virradat előtt egy kis angol osztag meglepetésszerűen betört egyik állomásunkba és tüzünkben ismét visszavonult. Tovább délre tüzünkkel megakadályoztuk egy gyenge támadási kísérletet, egyébként harci tevékenység a sokszor ködös időjárás folytán egyes helyeken folyt gyenge tűzserégi, kézi gránát és aknaharcokra szorítkozott.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadserege: a Narosz és Miadziol között éjjel és kora reggel orosz támadások ellenség érzékeny veszteségei mellett állásaik előtt összeomlottak, 120 orosz maradt fogolyként kezünkön.

Lipót bajor herceg tábornagy és Linsingen tábornok hadseregei jelentős esemény nem történt.

Balkán hadszíntér:

Bjelopoljét rohammal elfoglaltuk, több mint 700 foglyot szállítottunk be.

Min. Sajtóosztálya.

Küldjük adományainkat a kárpáti elpusztult falvak fölépítésére!

Meghívó.

A veszprémi cs. és kir. tartalék kórház és a veszprémi városi kórház önkéntes ápolónőiből alakult bizottság folyó évi december hó 23-án délután fél öt órakor a polgári és kereskedelmi iskolában levő katonakórházban, délután fél hat órakor a városi kórházban és délután fél hét órakor a Szemináriumban levő katonakórházban

karácsonyfa ünnepélyt

rendez, melyre Veszprém város katonai és polgári hatóságait, a nagyközönséget, mindazokat, kik a kórház iránt érdeklődéssel viseltetnek ezuton hívja meg

a rendező bizottság és a kórházparancsnokság.

Ezen karácsonyfa ünnepélyre a rendezőbizottság külön meghívókat nem ad ki és csakis ezuton hívja meg az érdeklődőket.

18313.1915. szám.

Városi hentesüzlet árjegyzéke.

Érvényes 1915 december 19-étől.

Háj kilogrammonként	6.40 K
Szalonna bőrrel kilogrammonként	6. — „
Elsőrendű sertészs (karaj, comb és válpesénye) kilogrammonként	4.40 „
Másodrendű sertészs és hasa-szalonna kilogrammonként	4.20 „
Bélszir kilogrammonként	4. — „
Mája kilogrammonként	2.40 „
Vese-velő együtt	1. — „
Tüdő, szív, nyelv együtt	2.40 „
Egy sertés tisztított bele gyomorral együtt	— 40 „

A városi sertésüzlet élősertéseket élőszulban 12 órai koplálás után kilogrammonként 4 kor. 30 fillér árban ad el.

Veszprém, 1915 december hó 18.

Dr. Komjáthy,
polgármester.

Pk 18176
1915.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a veszprémi kir. törvényszéknek 1915. évi P. 13104. 951. számú végzése következtében dr. Schleiffer Ede szombathelyi ügyvéd által képviselt Hoffherr Schranc—Clayton—Schuttleworth wien cég javára 4897 kor. s jár erejéig 1915 évi november hó 8-án toganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 7000 koronára becsült következő ingóságok; u. m. 1 drb. 8 lörös Clayton—Schuttleworth-féle gőzgép és hozzátartozó hasonló gyártmányú cséplőgéprekény, valamint 1 drb. körfűrész, 1 nagy szij, 1 drb. szijfűrész, 1 drb. csőtágító, 1 drb. satu, 1 drb. emelő, 1 drb. fecskendő, 1 drb. 500. kgmros mérleg súlyokkal és 1 drb. mentőszekrény nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a deveseri kir. bíróság 1915-ik évi Pk. 1871/6 915. számú végzése folytán 4897. korona tökétkövetelés, ennek 1913. évi december hó 15 napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltó díj és eddig összesen 313 kor. 62 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Noszlopon a község házában leendő megtartására

1915 évi december hó 28-ik napjának délutáni 2 órája

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107 és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverzendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi foxter. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Az elárverzendő cséplőgép garnitúra Noszlop községben a végrehajtást szenvedők vezetése mellett bármikor megtekinthetők.

Kelt Devecserben 1915 évi dec. hó 2 napján.

Nagy István

kir. bírósági kiküldött.

Anyakönyvi kimutatás.

1915. évi december 13-tól 1915. évi december 18-ig.

Születés: Boór József pincér és neje Molnár Ida fia József róm. kath. — Lenner Mihály nap-számos és neje Kronstein Anna leánya Terézia róm. kath. — Simunek Antónia házicselede fia József róm. kath. — Milhoffer Nándor magyar államvasuti táviráda felvigyázó és neje Nagy Róza leánya Edit Éva ág. h. ev. — Fazekas Mihály cipész segéd és neje Horváth Julianna leánya Magdolna Margit róm. kath.

Halálozás: Nagy Ferenc 21 hónapos róm. kath. — Kósa József 2 hónapos róm. kath. — Mrász Róza 11 hónapos róm. kath. Mellári Mihály csizmadia iparos 76 éves ref. — Bánóci Mór tejkereskedő 70 éves izr. — Pap Ilona 3 éves ref. — Neumann Lajos fűszerkereskedő 61 éves izr. — Molnár Ferenc nap-számos 52 éves róm. kath. — Strenner Antal 6 hónapos róm. kath. — Molnár Mária 4 hónapos róm. kath. — Kéz Vilmos magánzó 61 éves róm. kath. — Nagy Anna 1 hónapos róm. kath. — Hajagos Mihály nyugalmazott állami utász 71 éves róm. kath.

Házasság: Az elmúlt héten nem kötötték.

Steckenpferd liliomtejszappan

elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban drogeriákban, illatszer és fodrász üzletekben 1 koronáért kapható. Szintúgy páratlan hatású női kézápolásra Bergmann „Manera” liliomkrémje, mely tubusokban 80 fillérért mindenütt kapható.

MILLIÓK használják

Köhögés

rekedség, katarrus,
elnyálkásodás, hörgő-
hurut ellen

KAISER mell karamelláit

a „három fényővel.”

6050

Közz. megerősített orvosi és magánbizonnyítvány kezkesedik a biztos sikerért.

Különösen kellemes és jóízű bönbonok

Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.

Kapható: Czermák Lipót, Ince Kálmán és Kocsuba End.

(Fekete sas) gyógyszerüzletében, Veszprémben.

Wolf Béla gyógyszerüzletében Szentgál.

A VILÁGHIRŰ FÖLDES-féle

MARGIT

CRÉME és SZAPPAN

használatát által arca tiszta, üde és bájos lesz.

A Margit-Créme a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés s szeálításban rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-Crémet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-Créme ártalmatlan, zsírtalan, vegytiszta készítmény, amely a külföldön általános feltűnést keltett. **Ára 1 korona.**

Margit-szappan 90 fillér. — Margit-pouder 1 korona 20 fillér. — Gyártja:

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára Aradon.

Kapható: Minden gyógyszerüzletben, droguériában és illatszerkereskedésben.

Hölgyeim!

Ön mesés

karácsonyi kosárkakat vásárolhat minden kivitelben a „Sebesültek karácsonyfája bazárban.”

Littke L. pezsgőborgyár-telepe PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV. Szép-utca 3. sz.

Frigyes főherceg ö császári és királyi fensége, Salvator Lipót főherceg ö cs. és kir. fensége és a „Nemzetközi Hálókocsi” és „Európai Expresszvonat” Társaság szállítója.

Pezsgőfajok: Sport „Grand Vin Sec”, Casino „Extra Sec”, „For England” (savanykás), Britania „Extra Dry” (cukor nélkül.)

Urak! Önök kosarat kapnak

cukorkák, virágok, szivar és szivarkák elhelyezésére a „Sebesültek karácsonyfája bazárban.”

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság veszprémi főügynöksége

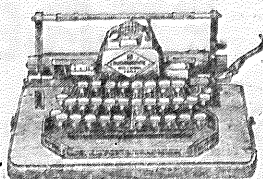
elfogad tűz-, jég-, betörési-, baleset-, szavatossági-, élet- és járadék-biztosításokat. A társaság a legrégibb és legnagyobb magyar biztosító intézet; biztosítéki alapjai meghaladják a 210 millió koronát s így minden tekintetben a legnagyobb biztonságot nyújtják.

Irodahelyiség: Szabadi-utca 3. szám földszint.

Képviseli: Suly László.

— $\frac{1}{2}$ WATTOS METALLUM WOLFRAMLÁMPA huzott világító dróttal, az izzólámpa gyártás ezen legújabb vívmánya ezidőszent a leggazdaságosabb fényforrás mindennemű hatásvilágításra, valamint a legjobb gyártmányú fémszálas izzólámpák. Kapható Fodor Ferenc könyvkereskedésében.

Hasonlits több gépet egybe: Rendelést téss BLICKENSBERG-re!

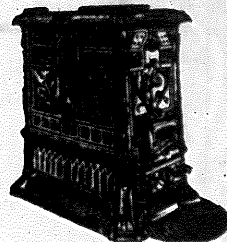
A legtartósabb rendszerű írógép, elpusztíthatatlan szerkezettel és sok különös előnnyel.

Több mint 165.000 drb van használatban!

Ára 2 betűfajjal, elegáns zárószekrényvel 270—380 korona.

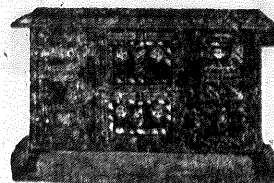
GROYEN & RICHTMANN

román kir. szállítók KÖLN, Mauritiussteinweg 84. Képviselő Ausztria-Magyarország számára: Ing. von Svehla, Prága, II., Ouai Palacky 42. — Képes árjegyzék ingyen.

Nagy választékban elsőrendű kályhák raktáron vannak és eredeti gyári árban kaphatók.

METEOR, PERPETUUM

tartósan égők öntött vasoszlop-kályhák, fa és szén fűtéshez, lemezköppenyű kályhák. Takaréktűzhelyek.

RÁPOCH SÁNDOR UTÓDA

KULCSÁR KÁROLY

vasnagykereskedésében
VESZPRÉM.

gyógyserken hávált a karácsoni hándóknál és általában mindenkinél mint legjobb

fajdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, körvény, influenza, torok, mell- és hátfájás etc. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment

capsici
colpos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege I — 20, I — 40, II — 60.

Kapható gyógyszerüzletben vagy közvetlenül az „Arany oroszlánok” című Dr. Richter-féle gyógyszerüzletében, Prága I, Ellenbichler, 4. Hapenkanti szétválasztás.

Közeleg a béke

és szeretet ünnepe. Ajándékol vásároljon kosárkakat a „sebesültek karácsonyfája” bazárban!

HIRDESSZEN

A „VESZPRÉMVÁRMEGYE”

független politikai hetilapban.

Hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal és Fodor Ferenc könyvkereskedése.

Megkezdődött a nagy Karácsonyi vásár!

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak legalkalmasabb
imakönyvek, emlékkönyvek, képesleve-
lezőlap-albumok, írómappák, írószer-
és festékdobozok, tintatartókészletek

óriási nagy választékban kaphatók!

Diszmunkák, regények, képes- és mesés-
könyvek nagy raktára.

Karácsonyi és ujévi képeslevelezőlapok 1000-féle mintában.

Női és férfi levélpapírokbán
rendkívüli újdonságok

még nem létezett olcsó árban szerezhetők be

FODOR FERENC

könyv- és papirkereskedésében VESZPRÉM Szabadság-tér 3. (Telefon 54.)

Tessék próbavásárlást tenni!